

LA COVID-19 AL MÓN LOCAL

RECUILL I ESTUDI DE CASOS SOBRE ESTRATÈGIES DE
RECUPERACIÓ ECONÒMICA

Taula de Continguts

0. Prefaci: La COVID-19 al Món Local	3
1. Contextualitzant els Casos	4
2.1 San Francisco, Estats Units.....	6
2.2 Montreal, Canadà.....	8
2.3 Regió de la Ciutat de Liverpool (LCR), Regne Unit.....	10
2.4 Métropole Européen de L'Ille (MEL), França.....	12
2.5 Métropolis del Gran París (MGP), França	14
2.6 Melbourne, Austràlia.....	16
3. Conclusions: Una Lectura Transversal	18
4. Una Lectura en Clau AMB	20

0. Prefaci: La COVID-19 al Món Local

Durant les últimes dècades, hem pogut veure com la urbanització s'establia com una de les megatendències dels nostres temps. Amb més d'un milió de persones arribant diàriament a les àrees urbanes d'arreu del món, s'estima que prop del 70% de la població mundial s'hi trobi vivint a mitjans de segle¹. Les grans ciutats i les seves metròpolis, doncs, s'estan consolidant com a nuclis pel desenvolupament humà, no només a nivell demogràfic, sinó també a nivell socioeconòmic i mediambiental. És a les grans conurbacions del món contemporani on es concentren les majors oportunitats pel desenvolupament, però també els majors reptes vers a un desenvolupament social, econòmic i mediambiental, sostenible, just i inclusiu.

L'eclosió de la pandèmia de la COVID-19 ha servit per evidenciar la rellevància del rol que juguen i jugaran les metròpolis al món del segle XXI. En primer lloc, els principals impactes socials i econòmics s'han concentrat sobretot a les àrees urbanes. De fet, el que s'inicià com una crisi estrictament sanitària ha desembocat en un xoc multidimensional i de fort caràcter local. En l'àmbit de la salut, les ciutats i àrees metropolitanes han esdevingut l'epicentre de la pandèmia, concentrant el 95% dels casos globals². L'impacte sobre les economies urbanes d'aglomeració han estat també més que evidents, amb ciutats com Barcelona experimentant una caiguda de l'activitat econòmica del 14%, quatre vegades més que durant la crisi de l'any 2009³ i amb augments preocupants en la proporció de la població a l'atur. A mesura que la crisi avançava, les desigualtats socioeconòmiques més arrelades als teixits urbans han quedat encara més al descobert, evidenciant disparitats ja existents i vinculades a l'habitatge, a l'accés a eines digitals, a la formació i a les oportunitats laborals i a l'accés a espais verds, per exemple.

Ha estat en aquest context on governs locals d'arreu del món s'han convertit novament en la primera línia de resposta i d'abastiment de serveis essencials per fer-hi front, tot i actuar sota importants limitacions⁴. En una primera fase, el seu paper quedà demostrat en l'activació primerenca d'ajuts i iniciatives diverses per oferir suport als actors socioeconòmics del territori. En una segona fase, però, ha estat des del món local on s'han assentat les bases i s'han donat les primeres passes cap a una recuperació exitosa i sostenible, aprenent i aplicant importants lliçons de la present situació. Davant d'una crisi mundial sense precedents, governs locals i metropolitans han demostrat novament l'important paper que juguen en un món cada vegada més urbanitzat i exposat a reptes cada vegada més globals.

El present estudi rau d'aquesta premissa i recull sis casos que exemplifiquen iniciatives innovadores portades des del món local i que tenen la reactivació econòmica i de la vitalitat urbana al cor. Es tracta d'estratègies de recuperació que presenten elements innovadors i que reflecteixen les tendències que estan marcant la recuperació al món local. Es presenten les sis estratègies cas per cas i es finalitza amb una anàlisi general on es detallen les principals tendències detectades, complementada amb una lectura final en clau Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB).

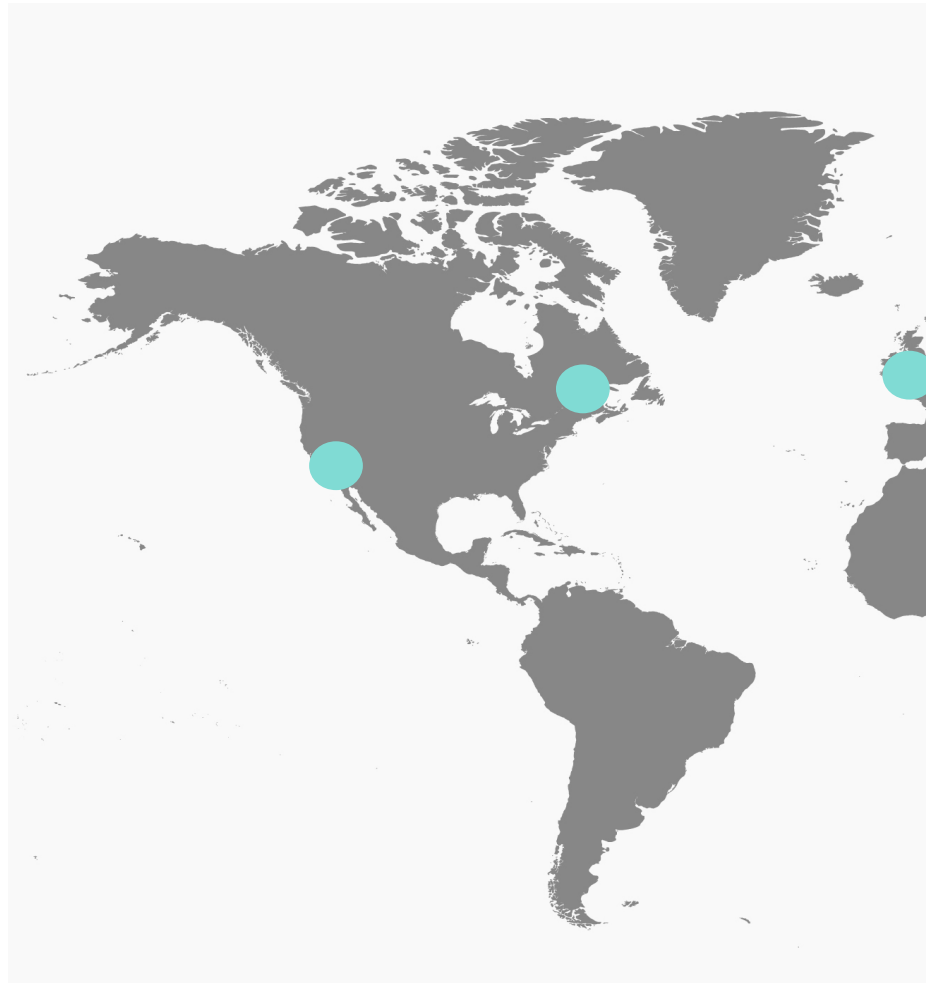
¹ <https://www.un.org/development/desa/en/news/population/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html>

² <https://unhabitat.org/opinion-covid-19-demonstrates-urgent-need-for-cities-to-prepare-for-pandemics>

³ www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/cities-policy-responses-fd1053ff/

⁴ Es calcula que, de mitjana, la caiguda en ingressos experimentada pels governs locals de l'OCDE ha estat del 15-25%. (veure cita 3)

1. Contextualitzant els Casos

- **San Francisco, Estats Units:**

- Pèrdua de 175.000 llocs de treball
- Tancament permanent de 41% dels comerços a la ciutat
- Restauració, art, entreteniment i cultura entre els sectors més afectats
- Impacte profund en les comunitats de renda baixa i color
- Reducció en el 88% dels viatges cap al centre la ciutat i de l'ocupabilitat d'oficines i llocs de treball

➡ **Recull de 41 recomanacions polítiques per dirigir la recuperació de la ciutat**

- **Montreal, Canadà**

- Concentració de 50% dels casos del país
- Increment de l'atur fins un 18.2% (abril de 2020)
- Empreses i sectors culturals i creatius, actius importants de la ciutat, molt afeblits

➡ **Pla de Recuperació Econòmica a Curt Termini**

- **Regió de la Ciutat de Liverpool, Regne Unit**

- 49% de la força de treball es troba en algun sector en risc
- Sectors de la restauració, art, cultura i construcció entre els més afectats
- Rellevància de l'economia del visitant per la metròpolis, congelada arran de la COVID-19

➡ **Pla de Recuperació Econòmica a escala Metropolitana**

- **Métropole Européen de Lille (MEL), França**

- 100.000 nous aturats el mes de setembre de 2020
- Reducció de la facturació en un 41% (a mes de juliol de 2020)
- Sectors de la restauració, servei a les persones i a empreses i comerç entre els més afectats

➔ **Pla de Recuperació Econòmica a Escala Metropolitana**

- **Metròpolis del Gran Paris (MGP), França**

- Reducció de l'activitat econòmica en un 37.2%, 3 punts per sobre de la mitjana nacional
- Hosteleria, càterin, construcció i indústria entre els sectors més afectats
- Gran activitat econòmica concentrada en el sector dels serveis (64%)

➔ **Pla de Recuperació a Escala Metropolitana**

- **Melborune, Austràlia**

- Pèrdua de tres vegades més llocs de treball a la regió que durant la recessió dels anys 90
- Pèrdua del 15% dels llocs de treball a la ciutat
- Reducció del *output* econòmic en un 22%
- Reducció en 68.000 € en el Producte Local Brut (PLB)

➔ **Pla de Reactivació i Recuperació de la Ciutat de Melbourne**

2.1 San Francisco, Estats Units

Davant el daltabaix que suposà la COVID-19 per l'activitat econòmica de la ciutat, el govern local de San Francisco activà diferents mesures per accelerar la seva reactivació, amb especial atenció a petites i mitjanes empreses i a les comunitats de color. Alguns exemples serien 800.000 \$ mobilitzats a través del programa de concessions *Neighborhood Mini-Grants*, dirigit a petites empreses de zones desfavorides, 2.5 milions \$ del fons *Arts and Artist Relief Fund* dirigit a donar suport a organitzacions i professionals del sector de l'art, cultura i entreteniment, o l'ajornament de desnonaments comercials i del cobrament de l'impost sobre empreses fins el març de 2021, mesures que suposen una bonificació fiscal de 63 milions \$.

Més enllà dels nombrosos mecanismes de suport a empreses i treballadors que es van posar a lloc durant els primers mesos de la pandèmia⁵, el mes d'abril i sota el lideratge de l'alcalde la ciutat London N. Breed, s'establí el **grup de treball per la Recuperació Econòmica de la ciutat** (*Economic Recovery Taskforce*). Reunint més de 100 representats polítics i especialistes de l'àmbit públic, privat i acadèmic, i comptant amb els inputs de la ciutadania a través de més de 1000 consultes públiques i entrevistes amb líders comunitaris, el grup ha liderat un debat informat entre els diferents actors del territori per establir les bases per la recuperació econòmica justa i sostenible de la ciutat. El resultat de la seva tasca ha estat la publicació de l'informe final del grup de treball, un document que neix fruit d'un esforç col·lectiu i inclusiu i que presenta **41 recomanacions polítiques per dirigir la recuperació de la ciutat durant els propers mesos**.

- Centralitat de promoure l'activitat comercial a l'aire lliure, sobretot pels sectors de la restauració, venda al detall i serveis, amb l'objectiu de promoure la reactivació econòmica de forma segura. En aquest sentit, és molt interessant el programa ***Shared Spaces Program***, posat en marxa el mes de maig. La iniciativa ofereix permisos gratuïts per promoure l'ús comercial de voreres, carrers, aparcaments i altres espais públics o privats a l'aire lliure, amb informació i pautes per fer-ho respectant les mesures de distanciament social i d'higiene. El programa ha estat un gran èxit per a la ciutat i ha aconseguit accelerar un procés que abans era costós i lent, possibilitant **l'aprovació de més de 1.700 permisos**, una xifra molt superior al nombre de permisos atorgats en conjunt durant els últims dos anys. Amés, s'ha utilitzat el programa per fomentar també la celebració **d'esdeveniments musicals, de dansa, teatre, cinema i moda** i contribuir així a la revitalització del centre urbà. Davant del seu èxit, es preveu ampliar el programa fins el 31 de desembre de 2023.
 - En aquest sentit, el Grup de Treball per la Recuperació Econòmica recomana flexibilitzar l'ús d'espais buits, facilitant que siguin ocupats per activitats de naturaleses molt diferents, i contribuint així no només a la reactivació econòmica de la ciutat, sinó també a la seva diversificació.

⁵ Per veure'ls tots, es pot accedir a la pàgina web <https://oewd.org/resources-businesses-and-employees-impacted-covid-19>

- Valor de parteneriats públic-privats per recolzar sectors en risc. La ciutat de San Francisco té experiència ja amb la gestió d'associacions d'aquest tipus. L'any 2011 s'establí a la ciutat la **fundació Give2SF**, que a través de la **col·laboració del govern local amb entitats filantròpiques i privades**, ha pogut oferir suport econòmic per organitzacions del sector artístic, per persones sense sostre o per la resposta a desastres naturals, per exemple, a través de diferents programes. La importància de parteneriats d'aquest tipus ha quedat encara més de manifest en el context de la pandèmia, durant la qual Give2SF ha **recol·lectat prop de 30 milions \$ per la recuperació de la ciutat**. Aquests fons han servit, per exemple, per mobilitzar 9 milions \$ a través del programa de préstecs SF HELP (*San Francisco Hardship Loan Program*) o per finançar el Fons de Resiliència de Petites Empreses amb 2.5 milions \$.
- Malgrat la incertesa que comporta la situació actual, la ciutat de San Francisco seguirà apostant fort per les **inversions en infraestructura pública** com a assegurança per milers de llocs de treball, però també com a eina necessària per fer front a desigualtats que s'han fet encara més paleses amb la pandèmia, com la bretxa digital.

Per més informació sobre el cas de San Francisco, podeu seguir aquest [enllaç](#).

2.2 Montreal, Canadà

La ciutat de Montreal es troba en procés d'implementació d'un primer paquet de mesures a curt termini (Pla de Recuperació Econòmica a Curt Termini, aprovat el mes de juny) destinades a realçar l'economia local després del daltabaix que ha suposat la COVID19. El pla busca redirigir el model econòmic de la ciutat cap a un més inclusiu, solidari, verd, resiliència i creatiu. El pla, que s'estructura al voltant de 4 eixos principals i que compta amb 20 mesures específiques, dibuixa una recuperació a la ciutat que s'articularà al voltant de les següents idees:

- Situar l'art i la cultura al centre de la revitalització de la ciutat: Més enllà de mantenir programes de suport per a tallers d'artistes, espectacles privats, sales alternatives i cinemes independents que es troben ja en funcionament a la ciutat, Montreal reforçarà les relacions col·laboratives existents amb el gremi d'espectacles per planificar **ocupacions efímeres amb caràcter cultural** en espais que hagin quedat buits durant la pandèmia. També es posarà a lloc un **programa de subsidis per a teatres i cinemes privats** i es llançaran **convocatòries per a projectes que reactivin l'espai públic a través de tallers artístics i creacions digitals**. Més enllà del Pla de Recuperació, Montreal invertirà 258.000 € per revitalitzar el centre de la ciutat a través de la **promoció d'esdeveniments artístics durant l'estiu**, iniciativa que es suma a la **campanya de màrqueting** destinada a atraure visitants i habitants al centre de la ciutat, *Relancez l'été*.
- Aprofitar els espais comercials buits i integrar la temporalitat com a element per la reactivació: Com a molts altres centres urbans, Montreal s'enfronta a una situació de tancament generalitzat de comerços i espais. El Pla de Recuperació preveu prendre això com una oportunitat i **afavorir l'ocupació temporal o transitòria de locals buits**, per tal de fomentar l'establiment de nous comerços i/o de nous models d'empresa i d'aquesta forma enriquir el teixit comercial de la ciutat. Per facilitar-ho, es desenvoluparà una **eina online per monitoritzar l'ocupabilitat de locals comercials**. En una segona fase, es pretén fer-la pública per tal d'accelerar la seva ocupació.
- Promoure la implantació d'idees i models de negoci innovadors: La ciutat de Montreal compta amb un dels ecosistemes d'innovació més rics del Canadà i vol aprofitar la present situació per accelerar la posada en marxa de nous models de negoci innovadors i vinculats a la **sostenibilitat i a l'economia social**, per sortir de la crisi amb una economia local basada en aquests principis.
 - En aquest sentit s'oferirà suport financer a *start-ups* que **ofereixin solucions alternatives dirigides a la transició ecològica** i a altres reptes urbans.
 - Amés, es donarà suport a iniciatives **d'economia social**, a través de la creació d'un nou **fons immobiliari col·lectiu, dotat de 10.7 milions €**(a través de *Centraide du Grand Montréal*) i que facilitarà les adquisicions col·lectives col·lectius d'immobles i espais comercials.
 - De forma més genèrica, es bonificaran iniciatives de **crowdfunding** registrades i destinades a salvar empreses que **posen en valor la producció i contractació locals**, aportant el 50% de la quantitat acumulada.

- **S'aprofitarà el potencial dels parteneriats públic-privats** per accelerar el canvi a la ciutat. Junt amb la fundació Fondaction, la ciutat de Montreal mobilitzarà prop de 19.4 milions € per finançar pimes amb models d'empresa innovadors i que busquin adoptar principis de circularitat.
- Establir i recolzar projectes dirigits a crear i compartir dades crítiques per la recuperació econòmica de la ciutat, difonent-ne els resultats per tal de donar suport a la reactivació de l'ecosistema empresarial.

La ciutat també ha posat en lloc altres mesures que hem pogut veure en altres conurbacions arreu del món, com l'ajornament del pagament d'impostos sobre propietats, l'establiment d'un servei en línia gratuït d'assessorament per recolzar les empreses afectades per la COVID-19 o un sistema d'ajuts econòmics amb nivells baixos d'interessos.

Per més informació sobre el cas de Montreal, podeu seguir aquest [enllaç](#).

2.3 Regió de la Ciutat de Liverpool (LCR), Regne Unit

Davant l'evident impacte econòmic de la COVID-19, l'Àrea Metropolitana de Liverpool (LCR) ha posat en marxa un ambiciós pla de recuperació econòmica a escala metropolitana. El pla, que comptarà amb una **inversió total de 1.400 milions £⁶** i que preveu **atraure un total de 8.800 milions £ durant els propers 12 mesos i generar més de 100.000 llocs de treball**, es centrarà principalment en la promoció de **grans obres públiques per estimular la demanda local**, l'anomenada *investment-led recovery*. El pla d'acció no es queda aquí i reconeix també el sever impacte sobre les empreses locals i la necessitat de prendre l'actual situació com una oportunitat per ajudar-les i per també re-configurar l'economia i societats de Liverpool, cap a unes de més verdes, justes i inclusives. Val a dir que de les més de 40 iniciatives que detalla el pla, una gran part venen articulades per programes a escala nacional i d'altres on LCR actua com a ens implementador. Tot i així, compta també amb nombroses iniciatives sorgides a nivell local i organitzades al llarg de **quatre dimensions (l'ecosistema empresarial, una economia enfocada en les persones, la revitalització del centre de la metròpolis i la recuperació verda)** i serà en aquestes on es farà més èmfasi en els següents apartats. Aquestes iniciatives es sumen a d'altres, com per exemple el paquet de 300 milions £ d'ajuts per empreses locals en forma de concessions econòmiques d'entre 10.000 – 25.000 £ posat en marxa poc després de l'inici de la pandèmia.

- Participació activa en la reactivació de l'ecosistema empresarial metropolità. Amb l'objectiu de millorar les opcions de i l'accés a fonts de finançament local, la LCR també posarà en marxa les següents iniciatives:
 - **LCR Recovery Investment Platform (100 milions £):** Es tracta d'una plataforma públic-privada que pretén accelerar la creació de nous mercats d'acord amb les necessitats locals i de recolzar aquelles empreses que precisen de suport financer, tant a través de la creació de xarxes professionals, atraient finançament d'origen privat, com promovent canvis en la forma d'operar de les pimes.
 - La innovació com a punt clau en l'estratègia per realçar l'economia local. L'Àrea Metropolitana de Liverpool prendrà la present situació com una oportunitat per reforçar l'ecosistema d'innovació a la seva metròpolis, tant per sortir de l'actual crisi com per marcar també el seu desenvolupament econòmic a mitjà i llarg termini. De fet, el govern metropolità s'ha marcat l'objectiu d'assolir un 5% de Valor Brut Afegit en activitats de innovació i recerca, un percentatge gairebé 3 punts per sobre de l'objectiu a escala nacional.
 - **Future Innovation Fund (20 milions £)** Es tracta d'una convocatòria pública competitiva per finançar pimes de l'ecosistema local que abordin alguna de les problemàtiques relacionades amb la COVID-19 de forma innovadora, amb especial atenció a la digitalització.

⁶ El pla es veurà finançat per partides de pressupost local, però amb una gran part del finançament provinent de programes a nivell nacional. Dels 1.400 milions £, per exemple, 467 milions £ destinats a projectes d'infraestructures i programes de formació, provenen del govern central.

- **LCR Accelerator (2.75M £)** Es posarà en marxa un programa d'acceleració per a pimes a nivell metropolità, oferint suport específic amb l'objectiu d'ampliar els seus horitzons de negoci i promoure el seu creixement. Els acceleradors de PIMEs són eines freqüentment emprades en l'àmbit públic per fomentar el seu desenvolupament.
- Redirecció de les cadenes de valor cap al teixit local. A través de la **Digital Supply Chain Platform (3 milions £)**, es connectaran empreses i potencials subministradors locals, per tal de reforçar les cadenes de producció locals, promovent la contractació local de béns i serveis i incrementant la resiliència en front a futurs xocs sobre les cadenes de valor.
- Ambiciosa aposta per les infraestructures urbanes. La promoció de projectes d'obra pública serà una de les bases de l'estratègia de la LCR. Amb l'objectiu de generar demanda local i assegurar llocs de treball en un sector de la construcció notablement afectat per la crisi, la LCR destinarà a través d'aquest pla d'acció un total de **243 milions £** que es calcula que atrauran **1.800 milions £ en projectes infraestructurals estratègics**. Aquest punt del pla d'acció es troba estretament vinculat a l'anterior, ja que **s'utilitzarà aquesta eina per augmentar encara més el potencial innovador de la metròpolis** a través del desenvolupament de diversos projectes vinculats a l'estratègia industrial i d'innovació de la LCR. Es preveu, entre d'altres, el desenvolupament d'un centre d'innovació centrat en la comercialització de solucions de *packaging* innovadores, la construcció d'un centre d'innovació mèdica (HILL) i la construcció d'un *Hub* de coneixement marítim, un sector molt present en l'economia de la ciutat.

Per més informació sobre el cas de la Regió de la Ciutat de Liverpool, podeu seguir aquest [enllaç](#).

2.4 Metròpole Européen de L'ille (MEL), França

El passat mes de juny, l'Àrea Metropolitana de Lille posava en marxa un **Pla de Recuperació Econòmica a escala metropolitana**, dotat de 66.1 milions € i amb l'objectiu de reactivar l'activitat econòmica local de la metròpolis. Aquest paquet de mesures representa un reforçament respecte els 14.6 milions € que es mobilitzaren a inicis de la pandèmia i que van possibilitar la implementació de mesures com l'ajornament de la col·lecció de l'impost turístic o de lloguer d'espais propietat de l'administració pública, l'establiment d'una garantia de finançament dirigit a organitzacions dels àmbits turístic i cultural o la ideació d'un sistema de permisos que possibilitarà l'obertura de comerços un màxim de 12 diumenges l'any començant el 2021.

El nou Pla de Recuperació pretén realçar l'economia local, amb especial atenció als sectors més afeblits durant la pandèmia i amb un **clar caràcter reactiu a les lliçons apreses durant aquest període**. En aquest sentit, el pla té un **fort caràcter local, tant en el sentit econòmic com social i no perd l'oportunitat d'aprofitar la present situació per promoure el desenvolupament sostenible de la metròpolis**. Cal destacar que dins del govern metropolità de Lille s'ha posat en marxa un grup de treball compost per líders dels diferents grups metropolitans, que de costat amb la tasca del nou Observatori Metropolità per la Recuperació Econòmica, seguirà de ben a prop el progrés de la situació econòmica i l'impacte de les accions implementades.

De forma genèrica, el pla ve articulat al voltant dels següents eixos:

- Promoció del consum local i de l'economia de proximitat. Es mobilitzaran 26.6 milions € per oferir suport econòmic (en forma de préstecs i concessions) a petites empreses, artesans i comerciants de l'àrea metropolitana, mesures que aniran acompanyades d'un **Pla de Suport i Desenvolupament de l'Economia Local** que inclou 17 accions específiques, entre les quals trobem la promoció de l'ocupabilitat d'espais comercials buits, la creació d'una marca per promoure el consum de productes locals, suport per la digitalització de comerciants i artesans i l'establiment d'un Observatori de l'Economia Local. Aquelles empreses que rebin ajut per part d'aquest paquet econòmic hauran de **comprometre's a una sèrie d'objectius mediambientals**, tindran la possibilitat de créixer en el marc de la promoció per part de MEL de projectes vinculats a l'economia circular i **rebran acompanyament i assessorament per fer més sostenibles els seus models de negoci**.
- Reforçament de les polítiques metropolitanes de l'habitatge. Davant d'una crisi que ha evidenciat i fins i tot exacerbat ruptures socials dins de les metròpolis, **l'Àrea Metropolitana de Lille centrarà gran part dels seus esforços en accelerar l'accés a un habitatge digne**, tot reactivant un sector de la construcció que també s'ha vist greument afectat per la COVID-19. De fet, més d'un terç dels fons reservats pel Pla de Recuperació aniran destinats a renovar, a millorar l'aïllament tèrmic i seguretat a promoure l'ocupabilitat de més de mil habitatges socials.
- Foment l'economia vinculada a la celebració d'esdeveniments, simposis i turisme. L'increment de l'atractivitat de la metròpolis de Lille s'ha detectat com a element clau

per la seva reactivació. És per això que, i comptant amb la participació dels principals actors dels sectors turístic, cultural i científic i de l'agència *Hello Lille*, l'Àrea Metropolitana de Lille farà una forta aposta dirigida a incrementar l'oferta d'esdeveniments, simposis i competicions esportives a la metròpolis, amb un enfoc a la promoció del turisme regional interessat en els mercats locals de l'àrea. Aquesta promoció va acompanyada d'un **pla d'acció per assegurar que el retorn de l'activitat es faci de forma segura** i en aquest sentit s'ha comptat amb l'agència *Hello Lille* i l'Institut Pasteur per la seva ideació i promoció. El pla compta amb protocols sanitaris a ser seguits per comerços per evitar la propagació de la COVID-19 i permetrà l'acreditació de centres segurs contra aquesta.

- La contractació pública com a eina pel canvi. Un punt molt interessant de l'estratègia de MEL és l'ús de la **contractació pública com a eina, no només per la reactivació econòmica, sinó per contribuir al desenvolupament social, mediambiental i econòmic que es vol per la seva metròpolis**. Amb un potencial de 1.000 milions € anuals en forma de compres i concessions, MEL vol incrementar l'impacte positiu de la seva activitat redirigint la contractació de bens i serveis cap al món local i cap als sectors més afectats que amés, són els que concentren més llocs de treball. Amés, es vol integrar principis de sostenibilitat ecològica i responsabilitat social corporativa en tots els processos de contractació pública a la metròpolis. Així doncs, s'utilitzarà la contractació com a catalitzador pel canvi, una tendència que s'ha vist a l'alça en altres àrees urbanes i metropolitanes d'arreu d'Europa i del món. Un clar exemple és la xarxa europea Procura +.

Per més informació sobre el cas de la Métropole Européenne de Lille, podeu seguir aquest [enllaç](#).

2.5 Metròpolis del Gran París (MGP), França

La Metròpolis del Gran París (MGP) ha estat un dels principals epicentres de la pandèmia de la COVID-19 a França i on s'han sentit els seus estralls de forma més evident. Davant la paralització del motor econòmic del país, el govern metropolità de la MGP va posar en marxa el passat mes de maig un compresiu **pla de recuperació a escala metropolitana**. El pla, **dotat d'un paquet econòmic de 110 milions €**, es troba organitzat en 5 grans eixos (1- promoure una estratègia metropolitana de salut, 2- revitalitzar els teixits econòmic i cultural de proximitat, 3- accelerar la transició ecològica i el desenvolupament de la mobilitat activa, 4- promoure els sectors de l'habitatge i de la construcció i 5- lluitar contra l'escletxa digital) i compta amb 50 accions tangibles per tal de guiar la reactivació i recuperació de la metròpolis.

Del document se'n poden extreure nombroses lliçons, però és sens dubte el **rol actiu del govern metropolità com a agent accelerador i facilitador del canvi** la que més destaca com a idea marc sota la qual s'articulen les 50 accions mencionades. La GMP ha contribuït per exemple, amb 14 milions € al Fons d'Inversió i Resiliència Île-de-France, dirigit a oferir ajuts econòmics d'entre 3.000 i 100.000 € a pimes de la regió. Ha estat des del govern metropolità també des d'on s'ha promogut una revitalització i reactivació econòmica dels diferents centres urbans de la metròpolis, **posant molta importància en el sector cultural** (llibreries, cinemes, cafès, espais culturals i sales de concerts). És en aquest sentit, i en estreta col·laboració amb la Cambra Regional d'Oficis i Artesania, la Cambra de Comerç i Indústria i SEMAEST que s'han promogut algunes accions destacades:

- Reforçament del programa [Centre Villes Vivants](#), que l'any passat mobilitzà ja 8.5 milions € cap a 26 projectes de revitalització en centres urbans de la metròpolis. El programa ofereix suport a alcaldes metropolitans en la implementació de projectes dirigits a la preservació i enfortiment dels serveis i botigues locals, a la millora dels espais habitables, al reequilibri territorial i al desenvolupament d'innovacions urbanes.
- El govern metropolità reforçarà el seu rol com a **agent facilitador econòmic** a través d'eines digitals i físiques:
 - Establiment de la plataforma digital [Mes Commerces a Domicile](#) per vincular consumidors i proveïdors de béns i serveis de l'àrea metropolitana i facilitar la seva activitat econòmica malgrat les restriccions posades a lloc.
 - Implementació d'una **Plataforma del Comerç** en col·laboració amb la Cambra de Comerç Île-de-France com a eina de diàleg entre cambra de comerç, ciutats, comerciants i consumidors i amb l'objectiu d'oferir assistència en la digitalització de comerços, cursos de formació relacionats amb la revaluació d'espais comercials buits i de facilitar la co-creació de solucions innovadores entre comerciants i *city managers*.
 - Mobilització de **500.000 € pel desenvolupament del centre cultural i econòmic Ateliers Médicis**, que serà un espai dedicat a la innovació, l'artesanía i a altres activitats culturals i creatives.

- El govern de la MGP prendrà la situació actual com una oportunitat per re configurar l'economia metropolitana cap a un model més sostenible, just i solidari. En aquest sentit, i amb l'objectiu d'eleva la porció de la despesa del govern metropolità dirigida a beneficiar empreses de **l'economia social i solidària** fins a un 15%, s'emprarà la **contractació pública com a eina pel canvi**, per tal de maximitzar el retorn social cap al territori.

La recuperació econòmica del Gran París anirà també **molt vinculada a la preservació i promoció de l'emprenedoria**. A través de Paris & Co, l'agència de innovació i desenvolupament econòmic de l'Àrea Metropolitana de París, s'oferiran diferents programes de suport a *start-ups* de la regió metropolitana, tant de incubació de solucions innovadores, com per posar-les en contacte amb grans empreses i institucions.

Cal destacar també la importància atorgada **als sectors de l'habitatge i de la construcció**, tant com a eina de reactivació laboral i econòmica, com també com a motor pel canvi. S'impulsarà des de la MGP l'aplicació de bones pràctiques vinculades a la transició energètica, s'inclouran clàusules i condicions sobre sostenibilitat en els processos de tramitació de permisos de construcció i s'accelerará també el programa metropolità de circularitat en la construcció.

Per més informació sobre el cas de la Metròpolis del Gran París, podeu seguir aquest [enllaç](#).

2.6 Melbourne, Austràlia

Davant els primers impactes de la COVID-19, la ciutat de Melbourne va mobilitzar un primer paquet econòmic de suport de 31 milions €, destinat a oferir **suport a aquelles petites i mitjanes empreses** en major situació de risc. El paquet incloïa mesures com la reducció del lloguer en edificis públics, un servei de suport i assessorament a empreses que va ser utilitzat per 11.000 empreses locals, la suspensió del pagament de permisos per realitzar activitats comercials a l'aire lliure durant tres mesos, la reducció de la quota de registre per empreses del sector agroalimentari, 3.4 milions € de suport financer dirigit a formació i transformació digital de pimes i 10.6 milions € en forma de concessions pel sector creatiu i de l'art.

El govern local de Melbourne aviat establí un grup de treball per determinar quin seria el full de ruta de la ciutat cap a la recuperació (*City of the Future Taskforce*), amb una visió a curt i llarg termini. Durant els mesos de juliol i agost de 2020 es dugué a terme un **ampli procés de consulta** a més de 40 experts globals i locals, 120 membres comunitaris, més d'11.000 entitats privades i artistes per generar coneixement sobre les necessitats i aspiracions dels diferents actors del territori davant la nova realitat de la ciutat. El resultat d'aquest procés ha estat la recent publicació del **Pla de Reactivació i Recuperació de la ciutat de Melbourne**, una estratègia holística i comprensiva que guiarà les polítiques de la ciutat en els futurs mesos. El pla, que estableix els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)** com a marc de referència, estableix 7 iniciatives consecutives en el temps, la segona i la tercera de les quals són d'especial interès pel present projecte.

Aquest pla d'acció es veurà recolzat econòmicament per 62 milions € provinents del Fons de Recuperació per la Ciutat de Melbourne (FRR), llançat conjuntament el passat mes de setembre pel govern local de Melbourne i el govern regional de Victoria i que té com a objectiu reactivar el centre de la ciutat, oferint suport a empreses a protegir-se contra la COVID 19, expandir la seva activitat a l'aire lliure i promoure esdeveniments culturals. Val a dir que la **promoció d'esdeveniments i activitats culturals té un pes molt important** dins de l'estratègia de la ciutat de Melbourne. De fet, dels 62 milions € que proporcionarà el Fons de Recuperació, 18.6 milions aniran destinats a aquest objectiu, la mateixa quantitat que s'utilitzarà per reactivar l'activitat de pimes i d'empreses de la restauració.

Melbourne planteja una sèrie de mesures per tal de reactivar la ciutat, tant de cara a la campanya de Nadal, com també a més llarg termini. A part d'oferir ajuts econòmics de fins a 6.200 € per promoure obertures temporals a l'aire lliure en el sector de la restauració i per a pimes, el Pla de Reactivació i Recuperació compta amb altres iniciatives interessants per fer-ho. Per tal d'aconseguir-ho, la ciutat de Melbourne treballarà sobre tres eixos: **l'atracció de turistes, el retorn de treballadors i l'increment de l'oferta d'activitats culturals i a l'aire lliure** per tal de retornar de forma progressiva i segura la vitalitat al centre urbà.

- Melbourne treballarà **conjuntament amb agències regionals i nacionals de turisme i de comerç** per tal de promoure l'arribada de visitants i d'oportunitats econòmiques a la ciutat.
- Activitats culturals i en espais oberts

- Es facilita des del govern que **s'ampliï l'espai de terrassa de bars i restaurants** de la ciutat a través d'ajuts econòmics del FRR i accelerant (*fast-tracking*) els processos administratius per aconseguir permisos per fer-ho. Amés, s'ha suspès el cobrament de permisos per realitzar activitats comercials a l'aire lliure fins el 30 de juny de 2021.
 - Es promourà les activitats culturals i artístiques a la ciutat, tant econòmicament (FRR), com a través de la Campanya de màrqueting "[*What's on?*](#)", on es fa difusió de l'oferta cultural de la ciutat.
 - Es buscarà també donar viabilitat a importants esdeveniments musicals i en viu de la ciutat com la Setmana de la Música o la Setmana de la Moda.
 - Activació del programa *Little Streets*, que pacificarà carrers del centre urbà, donant prioritat a vianants sobre el trànsit, reduint el límit de velocitat i generant més espai per tal de facilitar el gaudi segur de la via pública.
- **Compromís per un Retorn Segur al Lloc de Treball:** El govern local de Melbourne treballarà de costat amb les direccions de les empreses de la ciutat per tal de desenvolupar plans conjunts per promoure el retorn de treballadors als llocs de treball de forma segura, el consum dels quals és essencial per l'economia de la ciutat.
 - El govern de la ciutat de Melbourne estudiarà també donar nous usos als espais comercials que han quedat buits durant els mesos de pandèmia, facilitant el sorgiment d'empreses emprenedores.

Per més informació sobre el cas de Melbourne, podeu seguir aquest [enllaç](#).

3. Conclusions: Una Lectura Transversal

Els sis casos presentats ofereixen una visió transversal dels esforços que s'estan realitzant al món local per tal de iniciar la recuperació post-COVID19. Malgrat cada cas presenti un context particular i una estratègia amb singularitats concretes, de l'anàlisi emanen certs factors comuns que d'una manera o altra es troben representats en les sis estratègies recollides en el present estudi. Aquestes tendències es presenten a continuació agrupades en dos grans blocs. Es presenten, en primer lloc, les idees força subjacents a les estratègies de reactivació econòmica dels sis casos estudiats. En segon lloc, es presenten una gran tendència identificada de forma general pel que fa a la revitalització dels centres urbans. Finalment, s'afegeixen una nota complementària que malgrat no encaixi completament en un dels dos apartats mencionats, es considera que ofereix també una visió interessant vers els elements necessaris per la recuperació.

- **Tendències vers la reactivació econòmica**
 - La innovació com a punt central de la recuperació. El reforçament de l'ecosistema local d'innovació apareix com un aspecte clau en les diferents estratègies de reactivació econòmica. Ja sigui a través de suport financer directe a *start ups* (a través de fons de inversió públics privats o programes públics de suport), la inversió en infraestructures de suport (*Packaging Hub* a la Regió de la Ciutat de Liverpool, per exemple) o l'establiment de programes catalitzadors com el *LCR Accelerator*, promoure la innovació a nivell local apareix com un element central i estratègic per assegurar la resiliència de l'economia local del futur.
 - Necessitat de reforçar el caràcter local de les cadenes de valor i el poder de la contractació pública. Els impactes econòmics derivats de la gestió de la pandèmia han evidenciat la necessitat de potenciar els co-beneficis locals de les diferents cadenes de valor que travessen el territori. Del present estudi es pot prendre una lliçó clara i és que escurçar les cadenes de valor i promoure una certa circularitat des de productors a consumidors, maximitza el benefici socioeconòmic que roman al territori. Autoritats metropolitanes i locals recollides en les pàgines anteriors ho han fet a través d'ajudes econòmiques directes (com ajuts i cursos de digitalització per artesans a MEL), eines facilitadores com la *Digital Supply Chain Platform* (LCR) o bonificant iniciatives de *crowdfunding* (Montreal). Podem extreure'n també la importància de la contractació pública, que ja s'havia anat consolidant com una important eina a través de la qual els ens locals asseguruen un retorn econòmic, social i mediambiental al territori. Davant de la necessitat de ressorgir de la COVID-19 de forma reinventada, la contractació pública i el fet d'incloure-hi clàusules d'aquest caràcter, s'erigeix com una tendència important a seguir.
 - Les Infraestructures Urbanes/Metropolitanes com a eina de la recuperació. De forma molt relacionada a l'apartat anterior, la promoció d'obres i infraestructures urbanes i metropolitanes destaca com a mecanisme per, no només accelerar la reactivació econòmica, sinó també com una assegurança

de llocs de treball i una forma d'assolir altres objectius (d'habitatge, com en el cas de MEL i de MGP, d'innovació com en el cas de LCR o mediambientals).

- Donar una vida nova als espais buits i incorporar la temporalitat com a element per la recuperació. L'increment en el nombre d'espais comercials buits als centres urbans és avui un repte comú per un gran nombre d'autoritats locals. Les estratègies recollides aquí mostren com s'hi fa front a nivell internacional i queda evidenciada la necessitat de replantejar els modes en els que es dona ús a espais públics i privats, promovent ocupacions efímeres d'àmbit cultural, econòmic o social i aprofitant el context actual per reforçar l'arrelament d'iniciatives innovadores al teixit econòmic local.

- **Tendències vers la revitalització dels centres urbans**
 - Promoció de l'activitat econòmica a l'aire lliure i suport pel sector cultural i artístic. Malgrat aquest punt s'hagi de contextualitzar en cada situació sanitària, és interessant veure com la promoció d'actuacions culturals, musicals i artístiques es troba representada en una proporció important del casos coberts. L'oferta cultural i artística es veu defensada en molts casos com una forma de revitalitzar els centres urbans, amb les mesures sanitàries adequades sempre en ment. De la mà d'aquest primer punt ve la tendència generalitzada de fomentar l'activitat econòmica a l'aire lliure, aconseguida a través de l'acceleració de processos de concessió de permisos, campanyes de màrqueting per donar a conèixer l'oferta cultural de la ciutat, la pacificació de carrers del centre urbà, etc.

- **Altres tendències**
 - La co-creació i la importància de fer de la recuperació un procés participatiu. Com es destacava a la introducció, la COVID-19 ha exacerbat desigualtats socials i econòmiques preexistents al món urbà. En aquest sentit i partint de la necessitat de fer de la recuperació un procés inclusiu i adaptat a les necessitats dels diferents actors del territori, és interessant observar com en molts casos, les estratègies de recuperació aquí presentades parteixen de d'exhaustius processos participatius Ciutats d'arreu del món i els grups de treball que s'hi ha establert per dibuixar el full de ruta a seguir per la seva recuperació han comptat amb processos de consulta on han participat actors de l'anomenada quàdruple hèlix, amb especial atenció a aquelles comunitats més vulnerables.

4. Una Lectura en Clau AMB

L'Àrea Metropolitana de Barcelona pot jugar un paper clau en la reactivació econòmica de la seva metròpolis. De forma genèrica, i malgrat el perfil competencial de les autoritats locals aquí representades pugui variar en respecte a l'AMB, el present estudi ofereix un espai per a la reflexió i per a la actuació dins del seu context particular.

En línies generals, el primer punt que ve en ment és el potencial que ofereixen els processos de contractació pública a l'Àrea Metropolitana. Hem pogut veure com la integració de clàusules mediambientals i socioeconòmiques, com ara condicions per limitar l'impacte sobre el medi ambient, lliars mínims de proveïment local o elements de responsabilitat social corporativa poden contribuir als objectius relacionats a la recuperació o a més llarg termini. Cal destacar que aquest punt ofereix una clara avantatge i és que no precisa de cap inversió extraordinària, sinó que requereix adaptar processos preexistents. De forma similar, i tenint en compte les limitacions pressupostàries que ha portat la COVID-19, fomentar nous plans d'infraestructures metropolitanas pot contribuir, no només a la reactivació econòmica, sinó a mantenir llocs de treball al territori.

En segon lloc, l'AMB pot jugar un paper important en la revitalització dels diferents centres urbans de la seva metròpolis. Partint de les seves competències en planificació urbana, l'AMB pot oferir suport tècnic als diferents ajuntaments metropolitanos i actuar com a agent coordinador vers la revitalització de centres. Optimitzar la gestió de parcs i platges i promocionar el seu us segur i responsable pot ser un altre element a tenir en compte, per tal de promoure l'activitat a l'aire lliure.

El posicionament de l'AMB com a autoritat metropolitana ofereix també l'espai per actuar com a agent coordinador de iniciatives a escala metropolitana que promoguin tant la reactivació cultural com econòmica. Un molt bon model és el cas de la Metròpolis del Gran París, que exemplifica el rol facilitador que pot jugar una autoritat metropolitana, a través de l'organització de convocatòries de projectes o facilitant l'activitat econòmica de la metròpolis a través del desenvolupament d'eines digitals per connectar els actors econòmics del territori, per exemple. El vincle existent entre l'AMB i les autoritats municipals metropolitanas i agents de la quàdruple hèlix al territori ofereix també una l'oportunitat de planificar de forma conjunta i inclusiva una estratègia compartida.

El coneixement sobre xarxes internacionals i programes de finançament europeus per part de l'AMB ofereix també un espai clau per l'intercanvi de coneixement amb altres autoritats locals i per la preparació de candidatures sòlides per liderar o participar en projectes que aportin un benefici directe a l'Àrea de cara a la seva reactivació.